

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, kedd, 1907. október 15.

231. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
RIVA SZAPARY, ADRIA-PALOTA.
TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Timeo Danaos!

Az autonompártnak egyik vezéremberétől kapták az alóbb közölt cikket olaszul, amit mi természetesen magyar fordításban közlünk. Olvasóink bizonyára álmélkodni fognak azon, hogy „A Tengerpart”, amely nem valami jó szemmel nézi az autonompárt nemzetiségi- és zsebpolitikáját, autonompárti férfiakkal áll kapcsolatban. Nos, megnyugodhatnak olvasóink. A jelen cikk autonompárti írója csupán azért fordult A Tengerparthoz, mert a cikkét a mai haldokló békebarát, fiumano dialektusban írt olasz pártlap nem merné közzétenni.

Minden valamire való fiumei autonomista, már pedig ilyen is akad, szívének teljes émelégésével nézte azt a szinpadias békekötést, ami a kormányzó és az autonompárt között ment most végbe néhány belső ur érdekéből. Mi nagyon jól tudjuk azt, hogy miképpen nem lehetünk sohasem hívei a magyar állam kormányai politikájának, mert annak a „magyar” nemzeti aspirációt „ezen a földön” soha el nem fogjuk ismerni, olyképpen a kormányzó se lehet felonia és vérenek megtagadása nélkül igazhívó „fiumei kormányzó” olyan értelemben, ahogy mi a „fiumeit” el szoktuk lelkünkben képzelni. Ezek a kétségtelen körülmények már eleve kizárják azt, hogy a megújodott békéből hasznunk származzék.

Azok az érzelmi momentumok, amik hónapokkal ezelőtt a pártunk és a kormányzó között a „haragot” létrehozták, szinig őszinték valának. Nem lehet ennél fogva tiszta az a rokonszenves érzelm, amit ujonnan magunkra erőszakoltunk urbi et orbi, azaz ugva a pártkebelében, mint kívül, az utcán, a sajtóban és a representanzában. Ezt jól tudjuk mindnyáján. Játszanunk kell azonban a „politikának” ezt az igen kétséges tisztességű szerepét, aminek a vége ismételen a magyarság és az olaszság egymás ellen való, újból eléledő gyűlölete létszen.

A mi a mi őszinte politikánkat illeti nos az mindenkor őszintébb volt a magyarok politikájánál. Itt azonban nem azonosítjuk magunkat azon urak politikájával, akik a magyarbarátság superlatívusára szoktak helyezkedni.

Azokat értem itt, akik sohasem csináltak abból titkot, hogy Magyarországnak Fiuméhez egyéb köze, minthogy abban gyönyörködhetik — nincs! Ha ezzel nem tud megelégedni — magari, keressen magának egy más gyöngyöt, amely nemcsak ékkő, hanem hatalmi tényező gyanánt is fog a szent koronában szerepelni.

Magyarország azonban Fiumében olyan csudatehenet szeretne lenni, amit pénzért mutogathat is, meg aztán meg is fejhet. Ez, el kell ismernem, nagyon ügyes, s hogy ne mondjam, hogy sokoldalú, de legalább is kétoldalú gazdasági politika. Magyarországnak meg kellene elégednie már azzal is, hogy Fiumét a világ előtt magáénak vallja. Mi szüksé-

ge arra, hogy önmaga, és enmagunk előtt is játszsza ezt a szerepet, ami nemcsak hogy bosszantó, de nevetséges is. Fiume önálló föld, akárcsak Svájc. Magyarországnak pedig azért kell Fiumét ápolni, mert rajta folytathatja az ő tranzit kereskedelmét. Ha mi nem tudunk ellenni Magyarország nélkül, Magyarország se lehetne el nélkülünk. Két egyenlő értékű „faktorról” van tehát itt szó, amelyeknek „paritás” alapján kellene ügyeiket rendezni. A paritás fogalma azonban kezd Fiumében nem ismert fogalom gyanánt szerepelni. A magyar állam minden anyagi, szellemi és politikai terénemot magáévá akar tenni Fiumében.

Világos, hogy a kormányzónak is az ármentében kell haladnia. A mi aspirációink irányában nem követhet bennünket egy tapodtat sem. Mire való tehát ez a béke. De mi nagyon jól ismerjük a kormányzót. Ha ő békül, nem békül hiába. Ennek a levét előbb-utóbb mi fogjuk meginni, azokkal az urakkal egyetemben, akik a békét összekotyvasztották.

Timeo Danaos et dona ferentes! A kormányzó mindig akkor barátokozott velünk, amikor nekünk nem volt tőle mit kérni valónk, hanem amikor nekünk kellett bizonyos engedményekkel bebizonyítanunk a barátságunkat, ami bár soha sem lehetett őszinte, mindenkör igaznak kellett mutatnunk. És mindenkör olyankor szakította meg az ő barátságát, amikor a mi irántunk való szíves-ége lett volna soron. Nem tudom mit akarhatott a mostani békéjével. Hogy szándéka, célja van vele, azt kétségbe sem lehet vonni. A békekötés után Budapestre utazott. Ez is elég jel a rosszra. Alighanem egy trójai falovat hoz magával — a béke megpecsételésére.

A jóbarátok.

Zanella (cirkuszi páthoszsza) elmondott beszéde után kezét a kormányzó vállára teszi: Megint a régi jó barátod leszek, excellenciás urambarátom . . .

A kormányzó: (Nagy nehezen magába fojtja a következő szavakat): Kívánom neked mind azt, amiket Nekem kívánsz!

A tanügy reformálása és a kivándorlás.

(III. rész folytatása.)

A középiskola úgy reformáltassék, hogy abban az egész vonalon végig a nemzeti tárgyak és reálismeretek lépjenek előtérbe, míg a klasszikus szellem a történelemmel és rajzzal kapcsolatban, továbbá az olvasókönyvekben tartassék fenn.

A latin nyelvet a négy alsó osztályból szorítsuk ki, a harmadik osztálytól kezdve pedig vegyük fel a németet. Az ötödik osztálytól kezdve legyen három fakultatív tárgycsoport (heti 4—6 órában mindegyik), még pedig 1. latin nyelv és irodalom, (a 7—8-ikban esetleg görög); 2. technikai előismer-

etek és valamely modern nyelv (angol, francia); 3. nemzetgazdaságtan, a köz- és magánjog alapvonalai és pénzügytan.

Az első csoportot azok választanák, kik oly pályára lépnek, hol a latin nyelv tudása megköveteltetik; a második azok részére lenne, kik technikusok akarnak lenni; a harmadik azoknak, kik oly felsőbb intézetbe akarnak lépni, hol sem az első sem a második csoport tárgyait nem kívánják; de főképpen választanák azok, kik nyolc középiskolánál nagyobb képesítést nem óhajtanak szerezni s vagy saját vagyonukat kezelnék, vagy betöltenék azon hivatalnoki pályákat, melyektől a minősítési törvény a nyolc osztályt megkivánja.

A kisebb városok erejükhöz képest csak 1—2 fakultást tartanának fenn, a nagyobbak mind a három. Ahol több középiskola van, ott azokat feloszthatják úgy, hogy a reál megtarthatja a technikai, a gimnázium a latin tantárgyakat.

A harmadik csoport tantárgyait legjobban a gimnáziumhoz beosztani, hogy a latinisták számát csökkentessék s hogy ezáltal a latin nyelvet nagyobb eredménnyel lehessen tanítani.

Ennek a következő előnyei volnának:

1. Egyesülne a gimnázium, reál és polgári iskola.
2. Megszűnne az a számbeli különbség mi most a gimnázium, és reáliskola tanulóit közt van.
3. Oly helyek, hol jelenleg csak polgári iskola van, megkapják a középiskola négy alsó osztályát, míg azon városok, melyekben a közép iskola tulzsfolt a polgári iskola fejlesztése által új középiskolát kapnának.
4. Tanügyünk demokratikus jellegét nyerene, amennyiben megszűnne a gazdagabb és szegényebb elem taníttatása közötti különbség.

5. A pályaválasztás időpontja a 15-ik életévre tolatnék ki.

6. Azon szakiskolák, melyek a középiskola negyedik osztályából veszik tanulóikat, egyforma anyagot kapnának.

7. A jelenlegi négyféle tanárképzés (közép-, kereskedelmi, polgári iskolai és tanítóképző intézeti) egyesítették.

8. Megvolna oldva a tanítóknak és kereskedelmi iskolát végzetteknek azon óhaja, hogy részükre az egyetem — azoknak kik tanítóképző intézeti, illetve kereskedelmi iskolai tanárok akarnak lenni — megnyitassék.

9. Az által, hogy a polgári iskola kivételnek a kir. tanfelügyelők hatásköre alul, azok több gondot fordíthatnak az elemi iskolákra.

10. Közoktatásunk nemzetibb és gyakorlati jellegét nyerene.

A kereskedelmi iskola alakuljon át négy osztályu valósgos szakiskolává, számuk pedig csökkentessék oly módon, hogy egy részük középiskolává alakuljon át. Ez könnyen keresztül is vihető ott, hol a kereskedelmi a polgári iskolával közös épületben, vagy közös igazgatás alatt van.

Ami a leánynevelést illeti, annál szüntén észlelhető, hogy az nagyon is elméleti irányba terelődött. A felsőbb leányiskola nem felel meg az életnek, mert a mai nehéz megélhetési viszonyok, a cselédmizéria a családanyától nem annyira teoretikus, mint praktikus ismeret tet, nem annyira szellemi képességet, mint inkább fizikai munkát kíván. A tulságos elméleti képzés által a leány mindinkább eltávolodik női rendeltetésétől. Miként az elemi iskola nem

tesz különbséget a társadalmi osztályok között, egy a felsőbb intézeteknek sem szabad azt tenniük; a felsőbb leány és polgári leányiskolánál pedig azt határozottan észleljük. Legyen egy *egységes négyosztályos* felsőbb leányiskola, amelyben csak nők tanítanak s e fölé állítsunk a helyi szükségletekhez képest: háziipari, kézimunka, főző, kertgazdasági, francianyelvi s hasonló *két évi tanfolyamokat*.

A fentieket összegezve szükséges:

1. A harmadik egyetem felállítása. Ennek a filozófiai fakultása már részben megvolna (a mai Pedagogium).

2. Gyakorlati irányú, az ötödik osztálytól 3 felé ágazó középiskola.

3. Négy osztályú kereskedelmi szakiskola.

4. Egységes 4 osztályos felsőbb leányiskola és női tanfolyamok.

5. A jelen szakiskolákon kívül: *elektrotechnikai, malom- és agyagipari, sör és cukorgyártási* stb. szakiskolák felállítása.

6. Népszerű tanfolyamok a munkásosztály részére, általános és szakismeretek elsajátítása végett.

V.

Mennyiben csökkentené e reform a kivándorlást?

Ha a nevelési rendszerünk és a társadalmi középiskolák *gyakorlati* alapon, a munkásosztály pedig *szakszerűen* képezi, továbbá, ha *valódi kereskedő szakembereket* nevelünk, megvan

adva a lehetőség arra, hogy hazánk gazdasága, ipara és kereskedelme fellendüljön. Ha az *meglesz, népünk állandó és jobb keresethez fog jutni*, úgyhogy nem lesz kénytelen hazáját elhagyni. Oly középosztályt fogunk kapni, mely a vezetést képes lesz kezébe venni, községeknek és városainkat felvirágoztatja, ipari és kereskedelmi vállalatokat létesít, szövetkezeteket alakít, anyagi jólétre tesz szert, mi jótékony hatással lesz a munkásosztályra is. Ily módon a nagy vérvesztés megállíthatjuk s az a tőke, melyet az amerikai milliósok a mi népünk veréjével szereznek, a mi nemzetünk kezébe fog kerülni.

A tanügy ilyen módon való reformálása *nem járna anyagi áldozattal*; ez tisztán szervezeti változtatás. Nálunk — sajnos — minden reform személyi nehézségeken mulik; az iskolák között bizonyos féltékenység és konkurrencia vehető észre. Pedig e kicsinyes gondolkodás semmiképp sem indokolt, mert a tanügy olyan mint az emberi szervezet: ha annak egyik tagja beteg, az bénítólag hat a többire is.

Az lesz nagy a reformátor, ki minden előítéllettől menten, tisztán hazánk szükségleteinek megfelelően újjászervezi a tanügyet. Apró toldás-foldás helyett korszakalkotó reformmal kell a tanügyet s ezzel együtt nemzetünket a lassu haláltól megmenteni. Erős a reményem, hogy a mostani miniszterünk azt meg is valósítja.

Működnek az irredenták.

A fiumei olasz mi legyen? Megmondja egy anconai tanár.

A Circolo letterario is fészkelődik.

„A Tengerpart” az igazsághoz hiven egész cikksorozatban leplezte le a fiumei irredenták ténykedését, államellenes nyilatkozatát. Természetesen az egyik részről ismét fülhangzait a tagadó válasz, a polgármester ur pedig sietett programbeszédében aminap kijelenteni, hogy ő a magyar törvényeket respektálni fogja és igaz tisztelője a magyar nemzetnek.

Nos tehát már most rácafolhatunk a podeszta ur nyilatkozatára. „Arról, hogy respektálná a magyar törvényeket, szó sem lehet. Ha azokat tisztelné, akkor nem játszanék össze a különböző irredenta elemekkel, amelyek azonban még így sem respektálják őt s azt hangoztatják vele szemben, hogy nagyon is engedékeny, nagyon is loyális. A podeszta urnak rég kellett volna szakítania a hazafiatlan irredenta elemekkel, amely most már egész nyíltan működnek, megmérgezik az egész polgárság lelkét, beleplántál a városba olyan eszméket, a melyeknek itt semmi keresnivalójuk és végezetül még elragalmazzák a külföld előtt Magyarországot s azt kiabálja, hogy a magyar nemzet elnyomja őket, hogy (k itt küzködnek azért, mert az olasz haza apostolai akik még mártromságot is képesek elszenvedni.

Ez azonban nem minden. Egyre-másra szedett-vedett policajvidrig konferenciákat importálnak ide Itáliából, akiknek megfizetik az utiköltséget, az agitáció honoráriumát, csak-hogy hangosan emlékeztessék egyre a fiumei olasz lakosságot, hogy nem a magyar haza, hanem Olaszország az ő igazi hazája. Szombaton is itt járt egy ilyen konferencia, aki a szocializmus köpenyge alatt követte el államellenes izgatásait. A nevével nem tartjuk érdemesnek megemlíteni, legfeljebb a rendőri krónikában. Elegendő róla annyit tudni, hogy anconai gimnáziumi tanár és előadása során egyre azt hangoztatta, hogy a fiumei polgárnak, illetőleg a fiumei szocialistának olasz hazafinak kell lennie. Hogy ezi az urat *Melocco* ügyész ur nem csipette fülön és nem toloncoltatta ki Fiuméből, a t igazán nem értjük. Avagy *Melocco* ur is mindent megtűr Fiumében? Itt szabadon törhetnek idegen alattvalók a magyar államhatalom ellen. Es megtűri a *Circolo Letterario*-t, amelynek hivatása az volna, hogy irodalommal foglalkozzék, de ehelyett csak politizál, egyre az olasz uralom után áhítozik s azt kívánja minden fiumeitől, hogy azzá legyen, ami eddig nem volt, de amivé lennie kellett volna. Szóval *vallja magát olasz hazafinak*.

A Giovine Fiume nyílt irredentáskodása után ime ismét előbukkant a Circolo letterario. Van azonban Fiumében még egy harmadik irredenta kör: a *Filharmoniai egyesület*. Ebben az egyesületben gyűjtött a mostani polgármester egy mulatság alkalmával adományokat a *Lega Nazionale* számára. Szombaton azonban más dresszben remekelt s ekkor a jó magyart adta.

Gyalázatos merényletet követett el a magyar államhatalom ellen a Circolo letterario legújabbán. *Villari* Paszkál, aki vagy harminc év előtt olasz közoktatási miniszter volt és aki neves történetíró, most ünnepelte nyolcvanadik születése napját. A fiumei közönség *Villarit* jól ismeri. Négy esztendővel ezelőtt a Dante egyesület amelynek lelkes, régi tagja, megbizta, hogy látogassa meg a fiumei iskolákat. *Villarit* születése napja alkalmából üdvözölte a fiumei *Circolo letterario* is. A fiumei irodalmi kör ezt a táviratot küldte az agg történetudósznak:

Pasquale Villari

Róma.

A latin világnak erről a végső határáról, ahol szenvedünk, küzdünk és remélünk, fogadja szívesennagynevü bajtársunk tiszteletteljes és érzelmes hódolatunkat.

Circolo letterario.

A válasz természetesen nem maradt el. *Villari* az alábbi táviratban válaszolt:

Circolo letterario

Fiume.

Határtalan köszönet. Szíves üdvözlés. Dantenyelve nem hal meg. Minél több ellenség veszi körül annál erősebb és ragyogóbb lesz.

Villari.

Rómában, mint az ottani lapok írják, némi feltűnést keltett ez az irredentista táviratváltás, mert az ottani intéző körök nagyon jól tudják, hogy a fiumeiek olasz nyelvét magyar részről veszedelem nem fenyegeti.

A mostani kísérlet, hogy a magyar államhatalmat Olaszországban elragalmazzák, nem sikerült.

De bevált már máskor. Éppen azért szí-

goruan kell örködnünk a veszedelmes irredenták fölött, nehogy káros bujtogatásaik bárhol is káros eredményre vezessenek.

Fiumében pedig radikálisan kell hozzálátnunk e *mérges fene* kipusztításához. Egyelőre csak azt javasoljuk az illetékes hatóságnak, hogy utasítsa a Giovine Fiume, Circolo Letterario és Filharmónia egyesületeket, hogy **nem magyar állampolgár tagjait a törvény rendelkezései értelmében utasítsa ki**, ha pedig a három egyesület továbbra is államellenes politikát üzne a társadalmi egyesülés örve alatt, akkor oszlassa szét valamennyit. A politizálást a társas egyesületeknek a törvény sem engedi meg, e szerint azt Fiumében sem szabad megtűrni.

UJDONSÁGOK.

— **Változások a fiumei honvédszáznál.** *Schieb* Károly századost, az itteni honvédszázd parancsnokát a m. kir. honv. minisztérium a törzstiszti tanfolyamba rendelte be hallgatónak. Távoztával a honvédelmi miniszter *Glatz Győző* m. kir. honvédszázdost rendelte ki századparancsnokul.

— **A fiumei forgalom helyreállott.** A m. kir. államvasutak igazgatósága a Fiume felé irányuló áruforgalom lebonyolítását újból megengedte s e hó 12-ike óta ismét helyreállt a rendes forgalom.

— **A hazafiak.** A polgármesteri beiktatás alkalmával Fiume képviselője **hazafiatlanságtól** duzzadó zagyva beszédet mondott, amelyre a polgármester ráduplázott. A fiumei magyarság körében ez nagy meglepetést okozott, hanem annál jobban csodálkozott azon, hogy valami suttymban működő újságtudósító úgy adta föl a „Magyarország”-nak az értesítést, hogy a nevezett urak **hazafias** szónoklatot tartottak. Mi pedig éppen ezen nem csodálkozunk, mert jól ösmerjük a fiumei hazaárulókat, akik egymásból *szinálnak privát színességből hazafiakat*. Ugy tudjuk, hogy a „Magyarország”-ot egy *Adria* tisztviselő szokta tudósítani — persze mindig hamisan. S azt is tudjuk, hogy *Adria* tisztviselői csak igazgatósági engedéllyel játszhatnak hírlapírósdit. Most már csak az a kérdés, hogy a szóban forgó hírt is az *Adria* igazgatóságának tudomásával küldött-e a hazafias tudósító.

— **A hangversenyegyesület estéje.** A fiumei hangversenyegyesület, amely *Kocian* közreműködésével nemrég kezdette meg az ideai hangversenysorozatát, most a híres *Füredi* testvéreket és *Benkő* Miksát nyerte meg egy föllépésre. A hangversenyen játszani fog *Füredi József* primhegedűt, *Füredi Sándor* secondhegedűt, *Füredi Henrik* violát, *Füredi Sámuel* violoncellon és *Benkő Miksa* zongorán. A hangverseny *e hó 18-án pénteken este fél kilenc órakor* lesz a *Corsia* Deák-szálló nagytermében. A hangverseny műsora a következő:

1. *Jámbor*: Quartett két hegedű, viola, violoncello. All. con. brio — Lento e mesto — all scherzando-Finale.

2. *Weber Taussig*: Felhívás táncra. *Chovan* K. Magyar impressziók. Zongorán játszsza *Benkő* Miksa.

3. *Tschaikowsky*: Szomorú dal. *Popper* Parantella. Violoncellon játszsza *Füredi* Sámuel.

4. *Vieuxtemps*: Hangverseny hegedűre. Játszsza *Füredi* Sándor. *Beethoven*: „Szerenád” hegedű, viola és violoncello.

— **Cabaret-est.** Sikerült cabaret-estélyt rendezett a Máv. Altiszti Köre folyó hó 13-án, vasárnap a Via Serpentinai helységében. A cabaret-estnek fénypontja *Grabner* Paulina urleány volt, ki jó hangjával és kedves előadásával eléagadta a közönséget. Több számot meg kellett ismételnie a közönség frenetikus tapsa mellett. A férfi szereplők közül *Szontágh* Odön nagyon jól játszotta a javíthatatlan pesti jogászt. Jó volt még *Neumann* Ernő hordár-és vádlott-alakítása is. *Kovács* György az egyesület fáradhatatlan elnöke nem kimélve semminemű fáradságot, rendezte a cabaret-estet. Az előadást tánc követte, amely egész reggelig tartott.

— **A Therapia bérlője.** Jelentettük, hogy a cirkvenicai „Therapia” üdülőttelep bérlője szeptember 23-án eltűnt s azóta nem adott hírt magáról. A hatóság nyomozásának eddig nem volt eredménye. Török Aladárnak egyébiránt ez nem az első ellépése. Néhány évvel ezelőtt *Jászberény* polgármestere volt s

ebbeli állásában több ezer koronát sikasztott s azután eltűnt. Azóta hírt sem hallottak róla a jászberényiek s nem is sejtették, hogy polgármesterük Cirkvenicát boldogítja. Most, hogy eltűnését a nyilvánosságra hoztuk, kiderült Török Aladárnak ez a régebbi viselt dolga is.

Gyilkosság a rendőrség előtt. Esküdszéki tárgyalás.

A tizenhét éves gyilkos leány. — Izzalmas tárgyalás.

Ma délelőtt 8 órakor érdekes bűnyűben kezdte meg a tárgyalást a fiumei törvényszék esküdtbírója. Egy sápadtarcu 17 éves varróleány, Antonini Helén lépett a bírak elé, hogy helyt álljon azért a tettéért, amelyet két hónappal ezelőtt a rendőrség egyik hivatali termében egyik kedvese Giliberto Ferdinánd 18 éves gráci mechanikus ellen elkövetett. A fiatal leány hosszú időn át viszonyt folytatott Alazetta fiumei drogeriatulajdonossal, amelynek gyümölcse is lett néhány hónappal ezelőtt. A kis leányka meghalt és Alazetta kezdett elhidegülni kedvese iránt, akinek ragaszkodása ebben az időben szintén gyöngült, olyannyira, hogy viszonyt kezdett Gilibertoval, akinek sürűn irogatott szerelmes leveleket s ezekből is kitűnt, hogy a fiatal varróleánynak viszonya van vele. Giliberto elárulta Alazettának, hogy viszonya van az ő kedvesével, mire az szakított a leánnyal.

Egy este találkozott a három fél. Antonini Helén, Alazetta és Giliberto. Nagy szóváltás folyt közöttük, amelynek utcai botrány lett a vége. A rendőrség a botrány miatt beidézte mindhármukat, hogy a kihágás ügyében kihallgassa őket. Antonini Helén kést vett magához s a rendőrséget szemeláttára gyilkolta meg a szerencsétlen mechanikust, aki az egész viszonyt elárulta Alazettának. A varróleányt nyomban letartóztatták s átkísérték az ügyészség fogházába.

Ma tárgyalták nagy érdeklődés mellett a fiumei törvényszéken a gyilkosságot. A tárgyaláson nagy közönség volt jelen, amelyre több trieszti hírlapíró is eljött.

Antonini egy óra hosszat tartó beszédben mondotta el az esetet. Nem tagadta a részleteket, beismerte, hogy tettét előre megfontoltan követte el s még olyan dolgokat is elmondott, amelyek árthattak ügyének, de eltagadott olyan apró körülményeket, amelyek semmi jelentőséggel nem bírnak. A leány viselkedése azt árulta el, hogy nincs beszámítható állapotban s elméje nem normális.

Az orvosszakértők azonban mégis normális elméleti állapotot konstataáltak, ami természetesen súlyosbítja a körülményt.

A tárgyalás közben a vádlott egy ízben elájult.

Widmar rendőrbiztos mint tanu, kevésbé fontos vallomást tett.

Piziga rendőrbiztos azt vallotta, hogy mikor Antonini megtudta, hogy Giliberto nem halt meg meg, káromkodásba tört ki és sóhajtozott, hogy miért nem ejtett rajta hatalmasabb szurást.

A leány anyját lehetetlen volt kihallgatni. Mikor a tárgyalóterembe lépett, elájult.

A leány apja azt hangoztatta, hogy semmit sem tudott leánya szándékáról.

Mikor Giliberto nővére fekete gyászruhában belépett a terembe, az egyik ügyvéd azt kívánta, hogy a vádlottakat vezessék ki a teremről. Ez meg is történt. Antonini Helén büszkén, mint aki nem bánja a tettét, távozott a teremből.

Délután 3 órakor a kérdéseket fogják megformulálni és még alkalmasint a délután folyamán meghozzák az ítéletet.

TÁVIRAT. TELEFON.

A király állapota.

A kiegyezés.

A főrendiház ülése.

képviselőház.

Kossuth a magyar iparról.

Katasztrófa egy löversenyen.

A király állapota.

BUDAPEST, okt. 14. A király állapotáról a fővárosban és Bécsben riasztó hírek voltak elterjedve, amelyek azonban valótlanoknak bizonyultak. A legújabb jelentés szerint ő felsége elég nyugodtan töltötte az éjszakát, a nyugalmát csak néhányszor zavarta meg a köhögési inger. Midőn reggel a király felkelt, udvari orvosa megvizsgálta s állapotát kielégítőnek találta.

A kiegyezés.

BÉCS, okt. 14. A miniszterelnöki palotában ma délután miniszteri tanácskozás volt, amelyen a magyar kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök és Sztéryni József államtitkár vett részt. A tanácskozás tárgya a kiegyezés volt. Az osztrák miniszterelnök kijelentette egy hírlapíró előtt, hogy a tanácskozás eredménye kielégítő volt. A miniszterelnök és Sztéryni államtitkár még délután visszatartak Budapestre. A miniszterelnök az elutazás előtt hosszasan tanácskozott Szögyény-Marich László berlini nagykövettel a kiegyezésről.

A főrendiház ülése.

BUDAPEST, okt. 14. A főrendiház ma délelőtt Desseffy gróf elnöklésével rövid ülést tartott, amelyen a jegyzőkönyv hitelesítése után a bizottságok terjesztették elő jelentéseiket s ezután az ülés véget ért.

A képviselőház.

BUDAPEST, okt. 14. A képviselőház ma és holnap nem tart ülést. A legközelebbi ülés szerdán lesz.

Kossuth a magyar iparról.

BUDAPEST, okt. 14. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter több képviselővel részt vett Zolnay Vilmos szobrának leleplezésén. Az ünnepség után a miniszter egy küldöttség előtt kijelentette, hogy a gazdasági harcban a magyar ipar győzelmet fog aratni.

Katasztrófa egy löversenyen.

KOLOZSVÁR, okt. 14. A tegnapi löversenyen Szentkereszty István báró huszárfőhadnagy leesett lováról és súlyos sérüléseket szenvedett. A főhadnagyot az itteni kórházban ápolják. Az orvosok ma délelőtt kijelentették, hogy a főhadnagy jobb karját amputálni kell.

A szamárköhögést

a gyermekek ezen ismert rémét a SCOTT-féle Emulsió minden esetben sikeresen gyógyítja. A SCOTT-féle Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek gyógyítására, kiknek gyorsan visszaadja

rózsás kerek arcukat.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vedjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Rendkívüli gyógyosikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

A SCOTT-féle Emulsió felnőtteknek s agognak époly jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Korcsmáros Pándor.

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

Francia és olasz

nyelvet olesón tanít kitűnő módszerrel bíró kisasszony. Czim: Piazza del Mercato Coperto 2. sz. III. em. balra.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI FIUME, Corso II.

Az őszi és téli idényre

óriási készleteink érkeztek minden osztályban. Minthogy a legjelentékenyebb gyárak készítményeinek kizárólagos elárítása cégünknek van fenntartva és tekintettel ama óriási mennyiségekre, melyeket trieszti házunkkal egyetemben vásárolunk, módunkban van a legjobb minőségeket a legmérsékeltebb áron ajánlani.

Selyem- és gyapju- szövetek.

Brünni szövetek divatos színek, 120 cm. magas 60 krajczár.

Cheviotte nagy választékban 55 krajczártól feljebb.

Igen szép kamgarn szövetek, divatos színek 65 krajczártól 4 frt 50-ig.

Angol szövetujdonságok 78 krajczártól feljebb.

Szőnyegek és butor- szövetek.

Szövetfüggönyök (páróként draperiával) 1 frt 10-től 36 frtig.

Legfinomabb axminster szalonszőnyegek 200+300 22 frt 50 kr.

Valódi argaman szőnyegek 200 x 300 (míg a készlet tart) 42 frt.

Szmirnaszőnyeg-utánzatok 200 x 300 6 frt 90 kr.

Futószőnyegek a legnagyobb választékban méterje 20, 28, 38, 50 krajczár, egészen 4 frt 50-ig.

Alkalmi vétel: Himzett plus-asztalterítők 7 frt 50 kr.

Barchendek.

Velour flanellette, garantált színek, óriási választékban méterje 25 krajczár.

Flanel-barchend blúzoknak, elsőrendű minőség, sötét színek, 25 kr.

Gyapju flanel, gyönyörű minták méterje 42 és 65 krajczár.

Ezenkívül legfinomabb csikos és koczkás barchendek ruháknak, valamint barchend-pique.

Ajánlunk ezenkívül a legelső magyar és osztrák gyárakból fehérnemű-vásznakat és asztali készleteket.

Pamut- és lenvászon.

Saját kezelésű chiffonok, tengeri ló védjeggyel, egy 10 méteres vég 2 frt.20, 2 frt.70 és feljebb.

Kávéskészlet (1 asztalterítő s 6 szalvéta) ajourszéllel 3 frt 40 kr.

Lepedővászon, dupla magasság, varrás nélkül 60, 75, 100 kr. s feljebb.

Ezer veg ingvászon tengeri ló védjeggyel, egy 23 méteres vég frt 6-40.

Alkalmi vétel: Tapestry futószőnyegek 1 frt 35 kr. gyapjuból, méterje

Női- és férfi-fehér- nemű.

Egy nagy tétel chiffonnőing 1 frt.

Finom chiffon női alsószoknyák, gazdag himzessel 1 frt 25 kr.

Menyasszonyi kelengyék jutányos áron készíttetnek ki.

Chiffon férfiingek, jó minőség 1 frt 70 kr.

Fehér férfi-hálóingek legfinomabb kretónból 1 70 kr.

Rendkívüli váiaszték csipkekben, himzésekben, csipkeszövetekben és valamennyi díszáruban. Gyönyörű női blúz-ujdonságok, női konfekciók, kötenyek nők és gyermekeknek és a legválaszthatosabb fehérneműk gyermekeknek.

Téli trikók.

Bolyhos trikotingek férfiaknak drbjá 75, 90 kr, 1 frt 30 és feljebb.

Bolyhos trikotingek férfiaknak darabja 85 kr., 1 frt és feljebb.

Férfi- és női trikotingek, kiváló jók 65, 75 kr. és feljebb.

Fekete és színes női harisnyák 35 krtól feljebb.

Ezenkívül a legjobb minőségű tiszta gyapjutrikók, harisnyák, fűzővédők, file d'Écot cikkek s legfinomabb selyemtrikók.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI

TRIESTI, CORSO 9. FIUME, CORSO 11. BECS, I. CONZAGAGASSE 14.

Szabott árak! Szabott árak!

GRÜNFELD-féle
REGGELIZŐ-CSARNOK
ujjonnan megnyit a vasuti állomással szemben.
Kitűnő magyar ételek, finom asztali és csemege borok.
Pontos és tiszta kiszolgálás. Olcsó árak.
A Kőbányai Polgári Sörfőző r. t. palacksöreinek
eladása és házhoz szállítása.
Naponta friss sörcsapolás hordóból (szénsavnyomás nélkül).
Számos látogatást kér
GRÜNFELD fióküzlete.

„OLIMPO“ CINEMATOGRAF

Via Germania 11. szám. Braida.
Naponta előadások d. u. 4 órától kezdve.

Vasár- és ünnepnapokon d. e.
10 órától 1-ig és d. u. 4-től 10-ig.

Rendkívül érdekes képek.

Kiváló Ujdonságok.

☞ Kétszer hetenkint váltakozó
műsor. ☜

BELÉPTI DIJ: I. hely 40 fill.
II. hely 20 fill.

Katonák és tíz éven aluli gyermekek a
felét fizetik.

SZOBA ÉS CIMERFESTŐ VÁLLALAT.

Van szerencsénk a n. é. kö-
zönséget értesíteni, hogy Via
del Pino 9. szám alatt cimer-,
szobafestő és másoló-üzletet
nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és díszlet-
festést, mázolást a legegyszerűbb
kivitelől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-
címtáblák készítését a legmo-
dernebb kivitelben a legolcsóbb
árak mellett.

A n. é. közönség szíves párt-
fogását kéri

mély tisztelettel

KURZ FRIGYES és TSA

Via del Pino 9. szám.

KORONA
☐ **VENDÉGLŐ** ☐
FIUME, CORSIA DEAK 30.
TELJESEN UJJÁALAKITVA.
Kitűnő magyar konyha.
Valódi magyar borok.
Izletes ételek és italok.
Előfizetőknek ebéd és vacsora:
18.—, 24.— és 30.— frt.
Magyar honfitársainak szíves
támogatását kéri
HOPP VINCE,
VENDÉGLŐS.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet
Nattich Henrik
FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle
angol különlegességi
gyártmányok.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlasi palotával szemben.

Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók
részére. Gyönyörű kertnelyiség.

Tisztelettel

GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ÁTELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével
tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt
uzsonna-termet és álló sör- és borozót létesítettem.
Raktáron tartok állandóan friss prágai füstölthús különlegessége-
ket, naponként hozatok valódi bécsi vírstíliket és azokat házi ségemben
melegen is felszolgálom.
Stajer hízlalt baromfiak, kacsák, libák, tisztán kikészítve, hide-
gen és melegen.
Sajtok, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, be-
főttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.
A kőbányai polgári serfőző sokszor díjazott és közkedve világos
márciusi és barátsöre csaprol mérve,
palacksörét jégbe hűtve palackokban is árusítom. Bel- és külföldi
boraim a legkitűnőbbek.
Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál,
esküvőkön vagy magánosoknál.
Finom, előzékeny kiszolgálást biztosít
KUHN GYULA.
☞ Szent-István védjegyű Dupla Maláta-sör palackokban. ☜

A
„De la Ville“
kávéházban
☞ ma és minden este ☜
BARCA JENŐ
kaposvári jeles cigány zenekara
hangversenyez.

FÉRFIRUHA TEREM.

FIUME, Corso 7. II. em.

Alulírott, a Wenitzky-féle férfiruha-
terem eddigi első szabásza önálló

férfiruha termet nyitottam

(a Jellusich fényképész házában).

Tizenöt évi szabási multam, melyből
4 évet Fiumében és 11 évet Budapest leg-
első férfiruha termeiben töltöttem, kezes-
kedik munkám és zabásom kitűnő voltaért.

Legújabb valódi angol és hazai szöveteim
máris raktáron vannak és kérem a n. é.
közönség szíves mielőbbi látogatását.

☞ JUTÁNYOS ÁRAKAT SZÁMITOK. ☜

Mély tisztelettel

SCHENK LAJOS,

Corso 7. II. em.

Trbojević G.

ujjonnan megnyitott papír és könyvkereskedése

Fiume, Via Molo, a szerb ortodox hitközség épületében.

Ajánlja dus raktárát könyvekben, hang-
jegyekben, mindennek a papíráruban, író-
és rajzszerkeben, üzletkönyvekben és
finom albumokban.

A zágrábi papirgyár lerakata.

Kitűnő felsőruhavarrónó

Budapestről ajánlja magát házhoz és házon ki-
vül. Készít kosztümöket, angol és francia ruhá-
kat mérsékelt árban. Cím: Via del Molino 3.
III. em. 6.

FEGYVEREK
vadászati, - sport- és vívőeszközök
stb. nagy raktára
Leonessa Vincenzo
FIUME, Via Andrássy 17. sz.
az **Angelini & Bernardo** triezsi cég főképviseelője. Alumium csikkek egyedüli raktára.
Mechanikai és fegyverkovács - műhely.

A legjobb tejl
FLEISCHHACKER C.
tejszarnokában Fiume, Via Andrássy
(a posta és az új Deák szálló között)
mindenkor kapható friss tej, teavaj, tejföl
és túró valamint kóser tormás virsli a leg-
kitűnőbb minőségben.
Tej házhoz szállíttatik.
A fiumei magyarság szíves támogatást kéri
FLEISCHHACKER C.

ELS RANGU
fényképészeti műterem
JELLUSICH
FIUME — ABBAZIA
(Corso) (Angiolina fürdő)
Felvételek egész napon át művészi
kivitelben készülnek.

OH IAJI! Kőhögés, rekedtség ÉLJENI
és elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és szétválasztó raktár:
„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Megfojt az utközött
kőhögés!

Egger-mellpasztillái
csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ FIUMÉBEN: Accurti Károly, Babi Hinkó, Mihály Adorján,
Prodán János, Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvételnek
a kiadóhivatalban.